



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 28 май 2021 г.
(OR. en)

Междуинституционално досие:
2018/0206(COD)

6980/2/21
REV 2 ADD 1

FSTR 25
SOC 143
SAN 140
CADREFIN 131
CODEC 367
PARLNAT 123

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА

Относно: Позиция на Съвета на първо четене с оглед приемането на РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013

- Изложение на мотивите на Съвета
- Приета от Съвета на 27 май 2021 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 30 май 2018 г. Комисията представи предложението за регламент за Европейския социален фонд плюс (Регламент за ЕСФ+)¹, който е част от законодателния пакет в областта на политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г. Всеобхватната цел на политиката, заложена в Регламента за ЕСФ+, е да допринесе за една по-резултатна и устойчива „социална Европа“ и за реализирането на Европейския стълб на социалните права, както и на социалните приоритети и приоритетите в областта на заетостта, одобрени в рамките на европейския процес на икономическо управление. На 28 май 2020 г., след избухването на COVID-19 и като част от преразгледаната многогодишна финансова рамка за периода 2021 – 2027 г. и пакета за възстановяване, Комисията предложи различни изменения на законодателния пакет в областта на политиката на сближаване за периода 2021 – 2027 г., включително на Регламента за ЕСФ+².
2. Европейският икономически и социален комитет прие становището си относно първоначалното предложение на 17 октомври 2018 г.³, а относно измененото предложение на 18 септември 2020 г.⁴
3. Комитетът на регионите прие становището си относно първоначалното предложение на 5 декември 2018 г.⁵, а относно измененото предложение на 14 октомври 2020 г.⁶
4. Европейският парламент прие позицията си по Регламента за ЕСФ+ на първо четене на пленарното си заседание от 4 април 2019 г.
5. Работна група „Структурни мерки“ разгледа предложения регламент за ЕСФ+ на редица заседания по време на българското, австрийското, румънското, финландското, хърватското, германското и португалското председателство.

¹ Док. ST 9573/18 + ADD 2.

² Док. ST 8394/20.

³ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 165.

⁴ ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 245.

⁵ ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 84.

⁶ ОВ С 440, 18.12.2020 г., стр. 191.

6. На 3 април 2019 г. Комитетът на постоянните представители одобри първоначалния частичен мандат за водене на преговорите⁷. На 22 юли 2020 г. Комитетът на постоянните представители одобри още един частичен мандат за водене на преговорите с Европейския парламент във връзка с измененото предложение на Комисията за регламента за ЕСФ+⁸. Освен това на 5 октомври 2020 г. Комитетът на постоянните представители⁹ актуализира частичния мандат за водене на преговорите, за да се вземат предвид заклученията на Европейския съвет относно многогодишната финансова рамка за периода 2021 – 2027 г. и пакета за възстановяване, приети на извънредното заседание на Европейския съвет на 17, 18, 19, 20 и 21 юли 2020 г.
7. Въз основа на тези мандати финландското, хърватското, германското и португалското председателство проведе междуинституционални преговори, които приключиха през февруари 2021 г.
8. На 4 март 2021 г. Комисията по заетост и социални въпроси (EMPL) на Европейския парламент одобри резултата от междуинституционалните преговори. На 5 март 2021 г. председателят на EMPL изпрати до председателството на Съвета писмо, в което посочва, че ще препоръча на пленарното заседание позицията на Съвета, след проверка от юрист-лингвистите, да бъде приета без измененията от Парламента на второ четене.
9. Като взе предвид посоченото по-горе споразумение и след редакцията от юрист-лингвистите, Съветът прие позицията си на първо четене на 27 май 2021 г. в съответствие с обикновената законодателна процедура, предвидена в член 294 от ДФЕС.

II. ЦЕЛ (ЧЛЕНОВЕ 3 И 4)

10. В съответствие с членове 149, 153, 164 и 175 от ДФЕС, наред с други, ЕСФ+ има за цел да подпомага държавите членки и регионите в постигането на високи равнища на заетост, справедлива социална закрила и квалифицирана и устойчива работна сила, както и на приобщаващи и сплотени общества, които се стремят да изкоренят бедността и да прилагат принципите, определени в Европейския стълб на социалните права. Същевременно ЕСФ+ ще подпомага, допълва и добавя стойност към действащите политики на държавите членки в посочените по-горе области.

⁷ Док. 7982/19.

⁸ Док. 9431/20.

⁹ Док. 10881/20.

11. ЕСФ+ ще подпомага следните специфични цели:

- а) подобряване на достъпа до трудова заетост и мерки за активизиране на всички лица, търсещи работа;
- б) модернизиране на институциите и службите, занимаващи се с пазара на труда, с цел оценяване и предвиждане на потребностите от умения;
- в) насърчаване на балансирано участие на половете на пазара на труда, на равни условия на труд и на равновесие между професионалния и личния живот;
- г) насърчаване на адаптирането на работниците, предприятията и предприемачите към промените, на активен живот за възрастните хора и остаряване в добро здраве;
- д) подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда;
- е) насърчаване на равния достъп до качествено и приобщаващо образование и обучение, както и на неговото завършване, по-специално за групите в неравностойно положение;
- ж) насърчаване на ученето през целия живот;
- з) поощряване на активното приобщаване с оглед на насърчаването на равните възможности, недискриминацията и активното участие;
- и) насърчаване на социално-икономическата интеграция на граждани на трети държави, включително мигрантите;
- й) насърчаване на социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности;
- к) подобряване на равния и навременен достъп до качествени и устойчиви услуги на достъпна цена; модернизиране на системите за социална закрила; подобряване на достъпността, ефективността и устойчивостта на системите на здравеопазване и на услугите за полагане на дългосрочни грижи;
- л) насърчаване на социалната интеграция на хора, изложени на риск от бедност или социално изключване;
- м) справяне с материалните лишения чрез предоставянето на храни или основно материално подпомагане на най-нуждаещите се лица.

Освен това, в допълнение към горепосочените специфични цели, направлението на ЕСФ+ при споделено управление ще допринесе и за целите на политиката, залегнали в член 5 от Регламента за общоприложимите разпоредби.

12. Когато е строго необходимо и като временна мярка в отговор на извънредни или необичайни обстоятелства, ЕСФ+ може да подпомага финансирането на схеми за работа с намалено работно време (без изискването те да бъдат съчетани с активни мерки), както и достъпа до здравеопазване, включително за хора, които не са в непосредствена социално-икономическа уязвимост.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

а) Изпълнение при споделено управление (членове 7—24)

13. Позицията на Съвета на първо четене постига добър баланс между различните специфични цели, преследвани от ЕСФ+, като отразява основните социални предизвикателства, пред които е изправена Европа понастоящем в контекста на Европейския стълб на социалните права, и изискванията за тематична концентрация, които предвиждат необходимата подкрепа за ключови области, определени от съзаконодателите (детска бедност, социално приобщаване, младежка безработица, подкрепа за най-нуждаещите се лица и изграждане на капацитет на социалните партньори и организациите на гражданското общество).
14. В този контекст в постигнатото споразумение относно тематичната концентрация на средствата от ЕСФ+ (член 7 и отчасти член 9) се предвижда, че:
 - държавите членки ще разпределят най-малко 25% от своите национални средства от направлението на ЕСФ+ при споделено управление за насърчаване на социалното приобщаване;
 - държавите членки, в които средният дял на децата на възраст под 18 години, изложени на риск от бедност или социално изключване, е над средното равнище за Съюза за периода 2017 – 2019 г. (въз основа на данни на Евростат), ще разпределят най-малко 5% от своите ресурси по направлението на ЕСФ+ при споделено управление за тези дейности;
 - държавите членки, в които средният дял на младите хора на възраст 15 – 29 години, незаети с работа, учене или обучение за периода 2017 – 2019 г., е над средното равнище за Съюза (данни на Евростат), ще разпределят най-малко 12,5% от своите ресурси по направлението на ЕСФ+ при споделено управление за тези действия;

- държавите членки ще разпределят най-малко 3% от своите ресурси по направлението на ЕСФ+ при споделено управление за справяне с формите на крайна бедност, които най-много допринасят за социалното изключване, като например бездомността, детската бедност и хранителния недоимък;
- държавите членки ще разпределят подходящ дял от своите ресурси по направлението на ЕСФ+ при споделено управление в рамките на всяка програма за изграждане на капацитет на социалните партньори и организациите на гражданското общество. Държавите членки със специфични за всяка държава препоръки в тази област също ще разпределят най-малко 0,25% от ресурсите по ЕСФ+ за тази цел.

15. В контекст, в който иновациите и транснационалното сътрудничество в социалната област играят все по-важна роля, държавите членки ще подкрепят и действия за социални иновации и социално експериментирание, като укрепват прилагането на подходите „от долу нагоре“, основани на партньорства (член 14), и също ще имат възможност да насърчават и подкрепят действия за транснационално сътрудничество в рамките на всяка от специфичните цели на ЕСФ+ (член 15).
16. Същевременно в направлението на ЕСФ+ при споделено управление ясно се посочва какъв вид подпомагане не отговаря на условията за допустимост (член 16). Закупуването на земя и недвижимо имущество, както и закупуването на инфраструктура, не може да бъде подпомагано. Наред с това закупуването на обзавеждане, оборудване и превозни средства (освен когато покупката е необходима за постигане на целта на операцията, тези вещи са напълно амортизирани или закупуването им е най-икономичният вариант) също не отговаря на условията за допустимост.
17. Глава III (членове 18—24) е съсредоточена единствено върху материалното подпомагане по линия на предишния FEAD, като обхваща принципите за подкрепа, правилата за докладване, за допустимост, за показателите и за одита за мерките по ЕСФ+, насочени към материалните лишения. Позицията на Съвета на първо четене запазва структурата на посочената глава така, както е в предложението на Комисията, запазва и специфичния подход, без да налага по-строги правила (напр. за докладване на данни относно показателите или за одитната следа) за тези видове операции, които са с по-ниски прагове за участие и поради това са с по-малка административна тежест.

б) Изпълнение при пряко и непряко управление (членове 25—36)

18. Позицията на Съвета на първо четене относно направлението „Заетост и социални иновации“ (направление ЗиСИ) включва разпоредби относно оперативните цели, допустимите действия и субекти, асоциираните трети държави, формите на финансиране от ЕС и защитата на финансовите интереси на Съюза, както и други въпроси, свързани с изпълнението (напр. работна програма, мониторинг и докладване, оценка, одити, информация и комуникация и публичност).
19. Направлението ЗиСИ има следните оперативни цели (член 25):
- а) развиване на висококачествени сравнителни аналитични знания;
 - б) улесняване на ефективни и приобщаващи процеси на обмен на информация, взаимно обучение, партньорски проверки и диалог по приложимите политики;
 - в) подкрепа на социалното експериментирание и изграждане на капацитета на съответните заинтересовани страни;
 - г) улесняване на доброволната географска мобилност на работниците и увеличаване на възможностите за заетост;
 - д) подкрепа за развитието на пазарната екосистема, свързана с предоставянето на микрофинансиране за микропредприятия на етапа на стартиране и развитие;
 - е) подкрепа за създаването на мрежи на равнището на Съюза и за диалог със съответните заинтересовани страни и помежду им, както и принос към изграждането на институционалния им капацитет;
 - ж) подкрепа за развитието на социални предприятия и на пазар на социални инвестиции;
 - з) предоставяне на насоки за развитието на социална инфраструктура, необходима за изпълнението на Европейския стълб на социалните права;
 - и) подкрепа за транснационалното сътрудничество с цел ускоряване на трансфера и улесняване на по-мощното прилагане на иновативни решения; и
 - й) подкрепа за прилагането на съответните международни социални и трудови стандарти.

20. Направлението ЗиСИ може също да подкрепя следните действия (член 26):

- а) аналитични дейности, включително по отношение на трети държави;
- б) изпълнение на политики;
- в) изграждане на капацитет;
- г) комуникационни и информационни дейности;

в) Други разпоредби (членове 37—42)

21. Освен стандартните разпоредби в други законодателни актове, например тези, отнасящи се до упражняването на делегирането и процедурите на комитети (в този случай за ЕСФ+ при споделено управление), позицията на Съвета на първо четене гарантира, съгласно член 39, участието на комитета, създаден по силата на член 163 от ДФЕС, който може да изготвя становища по касаещи ЕСФ+ теми и ще сформира работни групи за всяко направление на ЕСФ+.

22. За да се осигури непрекъснатост при предоставянето на подпомагане в съответната област на политиката и да се даде възможност за прилагане от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., в позицията на Съвета при първо четене, съгласно член 42, се счита, че е целесъобразно разглежданият регламент да се прилага с обратна сила по отношение на направлението ЗиСИ от 1 януари 2021 г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

23. Позицията на Съвета на първо четене отразява компромиса, постигнат в преговорите между Съвета и Европейския парламент със съдействието на Комисията.

24. Съветът смята, че неговата позиция на първо четене представлява балансиран текст, който изпълнява всички цели на Регламента за ЕСФ+.